

szült *alkotásaiban* gyönyörködhetett a nagyszámú látogató.

10. XI. 21–XII. 4. *Hauszner Sándor* fotóművész ragyogó *természetfotói* várják az érdeklődőket. Sokan voltak kíváncsiak a képekre.

11. XII. 14–2002. I. 13. *Pintér Éva* grafikus-festőművész *alkotásait* mutatja be a Múzeum.

Kiállításaink nem jöhettek volna létre támogatások nélkül. Hálásan köszönjük mindazoknak, akik kérésünket meghallgatva mellénk álltak és pénzbeli juttatásaikkal lehetővé tették terveink megvalósítását.

Anyagilag segítettek: FVM Erdészeti

Hivatala (Budapest), Pilisi Parkerdő Rt. (Visegrád), ZALAERDŐ Rt. (Nagykanizsa), UTILIS Kft. (Visegrád), Architektúra Kft. (Ráckeve), DALERD Rt. (Szeged), KEFAG Rt. (Kecskemét), SEFAG Rt. (Kaposvár), GEMENC Rt. (Baja), VERGA Rt. (Veszprém).

Dologi támogatásban részesítettek: Perkovátz-ház (Sopron), Gellért Zoltán (Sopron), Wilfing Györgyné (Sopron), Brau Union Hungária Sörgyárak Rt. (Sopron) és a Joule Hőszolgáltató és Szerelő Kft. (Mosonmagyaróvár).

Egész évben nyitva tartó állandó kiállításunkon tartottunk foglalkozásokat övodásoktól egyetemi hallgatókig kü-

lönböző korosztályú fiataloknak, fogadtunk szakmai és más vendégszoportokat és igyekeztünk azon lenni, hogy a hozzánk látogatók maradandó emlékekkel távozzanak tőlünk.

Múzeumunkról információ található a www.efe.hu és a www.museum/sopron/erdeszeti honlapokon.

Idei terveinkben időszakos kiállítások rendezése, letéti anyagunk gyarapítása és kezelése, múzeumi propaganda, kapcsolattartás a szakmával és szakértőkkel szerepeltek. Ehhez kérem az Erdészeti Lapok Olvasóinak szíves támogatását.

Dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó

Viszontválasz a viszontválaszra

Válasz dr. Sípós Árpád „Kérdőjelekre viszontválasz” című írására

Megjelent az Erdészeti Lapok 2001. decemberi számának 382–383. oldalán

A vitatéma röviden: dr. S. Á. az eredeti írás szerzője tizenhét meg nem válaszolt kérdéssel vitatja az egymillió hektáros országos erdőtelepítési elgondolást, programot, illetve annak megvalósíthatóságát.

Ismét mennyi megválaszolatlan kérdést tesz fel a szerző a viszontválaszában.

Ügynevezett vitaindító írásban 17 kérdés, most pedig 21 meg nem válaszolt kérdést tartalmaz az írás. A 215 soros írásban 33 sort jelent ez, ami az összes sornak már csak 15%-a, az első cikk 36%-ával szemben. Szívesen olvastam volna a szakember szakmai válaszait, a saját maga által feltett kérdésekre. Csak azokra igyekszem szakmai véleményemet a továbbiakban leírni, ami konkrétan az eredeti témára (erdő telepítése egymillió hektáron?) vonatkozik és adatokkal nem tudom alátámasztani.

Lehet-e teljeskörűen válaszolni a viszontválaszra?

Nem. A viszontválasz az első írásomból, a szöveggörnyezetből rendszer nélkül kiragad sorokat, mondatokat és az azokban leírtakat részben kiforgatva kritizálja.

Az alábbiak azok a témák, amelyek teljesen új felvetésként – eltérően az eredeti cikktől – viszontválaszban szerepelnek. Ezekkel nem foglalkozom.

„Hogyan történt a múltban a szarvas létszám megállapítása, becslése?... megolvasták a szarvasok lábát és osztották hétélt?” Nem tartozik a témához.

Történt jelzés pl. a „részéről az er-

dők zsebszerződéssel való tulajdonosváltásról”? Igen. Történt.

„Az FVM óriási gondokkal küzd. Az erdészeti feladat csak nem kívánt púpnak látszik az FVM hátán” és így tovább. Válasz: az erdészeti hatósági feladatokat az FVM Erdészeti Hivatala, Állami Erdészeti Szolgálat és annak tíz területi igazgatósága irányítja, végzi. Megismételtem: a felsorolt szakmai feladatok ellátására és a problémák megoldására nem fognak önálló Erdészeti Minisztériumot létrehozni.

„Sok a szabálytalan fakitermelés? Felújításokban nincs elmaradás? Piaci pletyka, hogy 200 ezer ha erdőterületen nincs gazdálkodás.” (Megjegyzem: 333 000 hektáron nincs nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó, EH, 2001. májusi adat.) „Rendezettek az erdő tulajdonviszonyai?” Ez mind valós gond és probléma. Valóban a feladat a 773 ezer ha erdőtelepítéssel növekszik, de nem egy pillanat alatt, és mindegyik probléma külön-külön igényelne egy-egy vitát.

Szó sem volt eredetileg arról, hogy „az erdősíntendő területek közé és mellé sok kis területű tulajdonos csatlakozik és az erdősíntéssel annak árnyékában műveli a tápláléktermelő, megélhetést biztosító részt, az hosszabb távra nem segíti a megélhetését!” Ez csak részben logikus, mert majd a földtulajdonos eldönti, hogy mely magántulajdonú földjét fogja beerdősíteni.

„Erdőértékrend megfordult?” Az EU tagországok erdővel borított terület átlagértékét nem lenne helyes hozzáadni a telepítési költséghez? Mi ez? Nem értem.

Tartalék földalap képzése, ezek erdősíntése, mezőgazdasági területek megvétele stb. Tőlem lehet, de erről sem volt szó!

Az alábbiakban reagálok azokra a felvetésekre, amelyekről a „Kérdőjelekre válasz” című cikkben írtam.

Nem írtam, hogy az „EU viszont elvárja az országunk alacsony erdősíntettsége jelentős emelését”. A vitaindító írta le, hogy „ezt kívánja tőlünk az Európai Unió”, és dr. S. Á. írta azt is, „mily szép is lenne, ha országunkat ennyivel több erdő borítaná”. Ez az olvasó félrevezetése.

Amit az erdőtelepítésről, az agroökológiai potenciálról írtam, azt az FVM Erdészeti Hivatala, a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Szakosztálya stb. hivatalos összefoglaló jelentéseiből szóról-szóra írtam le és nem az agroökológiai potenciáljának *növelése* kifejezést, hanem „kihhasználásán” alapuló agrárgazdasági politikai és kormányzati szándékként jeleztem. Ez nem ködösítés. Akkor ezek szerint valamennyi erre hivatott szervezet, jóváhagyott országos terv stb. „ködösít”. Az ugarylásért való fizetés az EU részéről tény. Az összeg országonként változó.

Sajnos az tény, hogy az 1991-ben beindított 150 ezer ha új erdő telepítését 2004-ig nem lehet már teljesíteni. Az 1999-es esztendő végén a hátralévő feladat 94 031 ha volt, míg 2001 végén még mintegy 74 000 ha volt az elmaradás. Három év alatt ezt nem lehet teljesíteni, de ezt a szakmai vezetés is tudja.

Még véletlenül sem írtam le olyan ostobaságot, amit a viszontválaszoló leírt, mely szerint „hanem pontosan 773 ezer ha tulajdonosa *mind* vállalta az erdőtelepítést”. Ilyen állítást ebben az országban egyetlen erdészeti szakember sem tette fel rólam. Csak annyit írtam, hogy „Fontos ebben a tulajdonosi akarat” – mármint az erdőtelepítésben – és

megtoldottam: „az viszont van bőven”. Van!

Szívesen venném, ha a szerző a földtulajdonosokon, az integrátori szerepet vállaló erdészeti gazdasági társaságokon és végül a kifógásolt erdőgazdasági rt.-ken kívül tudna felsorolni erdőtelepítést végző szervezeteket. Az erdőgazdasági rt.-k végeznek saját és vállalt erdőültetéseket és szaklapokban még hirdetést is adnak fel, hogy vállalnak (szerveznek, vállalkozókat bíznak meg stb.) erdőültetéseket.

Miért lenne ez az állításom csúsztatás?

Évek	ÁV Rt. erdőg.-i vt.-k	HM erdőg.-i rt.-k	Egyéb erdőgazdálkodók	Összes
1999.	285 (3%)	161 (2%)	8 284 (95%)	8 710
2000.	272 (3%)	101 (1%)	9 417 (96%)	9 790
2001.	462 (3%)	308 (2%)	14 630 (95%)	15 400

(Az adatok: Erdészeti Hivatal, Erdőállomány-gazdálkodási jelentés.)

Egyéb erdőgazdálkodók: erdőszövetkezet, egyéb szövetkezet, EB társulat, egyéb gazdasági társaság stb. Eddig 14 erdészeti integrátor végez ilyen munkákat.

Csak az írás sorrendjében most említtem, hogy gratulálok a 3600 ha I. kivitelű erdőültetés helyszínén történő felsorolt munkálatainak elvégzéséhez.

Az erdőültetések végrehajtását 1991-től 1999-ig bemutató grafika, mint hivatalos statisztikai ábra, semmiféle összefüggésben nincs „dr. B. I. erdészeti szabályok alapján íróasztal mellett elmondott szövegének nem teljes értékű dokumentumá”-val. Egyszerű ábra a terv végrehajtásáról, teljesítéséről, amelybe nem kell belemagyarázni az írást, és főleg ne hájítsa rám a felelősséget dr. S. Á. a nem teljesülés miatt.

Megismétlem, a fafajokat és cserjéket az eredeti írásban a szerző összekeverte és figyelmen kívül hagyta azt, hogy a kérdésre pontosan válaszoltam két helyen is. A telepíthető fafajokat nem az egyén (erdészeti szakember), hanem a talajvizsgálat eredményének megfelelően választható fafajok listája, azaz immár évtizedek óta leírt szakmai irányelvek döntik el. (Pl. dr. Danszky István: Zöld könyvek stb.) Az pedig egyéni elképzelés, hogy a fafajok arányát 51%-ra leszállítaná és helyette 49%-ban minél több kísérő fajtát és cserjét ültetne. Ezen aztán nem vitatkozom, mert nem kettőnkől függ.

Az az állítása pedig egyszerűen nem tévesztendő, hogy „az élőhely hatalmas változásával az erdészet *óbéber* bürokratikus szabályai mit sem változtak”.

A példa, amit leírt, nem ide tartozó, mert Both Ferenc erdészeti szakmunkás „T. Szerkesztőség” című írásában csakis a fakitermelő vállalkozókról írt és egyetlen szóval sem említette írásában az erdőgazdasági részvénytársaságokat.

Készséggel elismerem, hogy az erdőgazdasági részvénytársaságok a fakitermelések igen nagy hányadát fakitermelő vállalkozókkal végeztetik, sőt erdőültetéseket is, de azok az emberek korábban az *erdőgazdaság dolgozói* voltak stb.

Néhány adat az erdőtelepítések végrehajtásáról (hektár):

Hol változtak hatalmasan az élőhelyek, a klasszikus szakmai irányelveken mit kellene változtatni stb.? Az igaz, hogy az erdészeti nyilvántartási rendszer, a műszaki átvételek túlzott adminisztrációját, a nehezen elvégezhető elszámolási rendszert valóban korszerűsíteni, egyszerűsíteni kellene.

A szerző írta azt, hogy „egy millió forint elég lenne hektáronként, a *tervezés, a műszaki lebonyolításra, a terület megvétele*”, tehát három dologra együtt. Azt írtam, „*egy hektár erdő bekerülési költsége... Az Erdészeti Hivatal számításai szerint egy hektár kész erdő (befejezettként történt átvételéig) fajtától függően 400–600 000 Ft között mozog*”. Természetesen mai áron.

Ettől teljesen független téma a várható EU-támogatás. Erről így írtam, hogy „tudott dolog az is, hogy az EU már az előcsatlakozás, de főként a csatlakozás után az erdőtelepítést igen jelentős összeggel támogatja, amely többszöröse a jelenlegi erdőtelepítési normatív támogatásnak”.

A viszontválaszadó összekeveri a jelenlegi bekerülési költséget, az EU várható támogatásával és azzal, hogy most az egy millió Ft/ha egységárat (most így nevezi, első írásában pénzügyi fedezet volt) *terület nélkül* fogalmazza meg, míg az első írásában (l. fent) *terület megvétele*vel együtt határozta meg.

Nem írtam összeget EU-támogatásnál, mert az országonként változó, eltérő, de több, mint az adott országban a bekerülési költség. Sajnálatos, hogy a szerző nem tájékozódott e témában. Pe-

dig számtalan írás jelent meg erről, és valóban „jó üzlet” az EU-ban az új erdőtelepítés és nem nagylelkűség, mert annak gazdasági célja van, mégpedig a mezőgazdasági termelési (élelmiszer-előállítás) tevékenység területének csökkentése. Majd Magyarország esetében is megállapítja – akkor – a támogatás mértékét.

Az a kérdése dr. S. Á.-nak, hogy a 400–600 ezer forint, ez az egységár, melyik évre, idényre vonatkozik?

Majd ezt tetézi! „Az éves egységár változásokat előre kellene kidolgozni. A beerdősítendő terület értéke nem emeli az egységárat?”

Egy hektár erdő *bekerülési* költségéről írtam, amely jelenleg érvényes, hiszen változhatnak a költségek. (Talajművelés, szaporítóanyag ára, munkadíjak stb.)

Az erdőtelepítésre előre éves *egységárat* – változást nem lehet meghatározni. Nincs is már ilyen fogalom a szakmában, csak normatív – támogatási összegek szerepelnek az ide vonatkozó FVM rendeletben, amelyek mindaddig érvényesek, amíg nem módosítják a rendeletet. A normatív támogatás nem azonos a bekerülési költséggel és azt nem is fedezi. Esetleg homokon – akáctelepítésnél stb. A beerdősítendő terület értéke (miben kifejezve? aranykorona, földérték, forgalmi érték stb. – ki állapítja meg) – hogyan emelné az *egységárat*? Ami nincs? Az állam annyival (mennyivel, mi mennyi) többet fizetne egy hektár erdőültetésért? Erre már nem lehet mit mondani. Felesleges is, mert szakmai lehetetlenség.

Az írás személyeskedő, tegeződő, bántó hangvételű részeire nem reflektálok. Azok nem engem minősítenek.

Mindkét íráshoz a következő irodalmat használtam fel:

1. Erdőállomány-gazdálkodás 1999. évi és 2000. évi tájékoztató. (Erdészeti Hivatal jelentései)

2. Nemzeti Erdőtelepítési Program

3. Országos Területrendezési Terv

4. Tervezett ugar. (Nimród, 2002. januári szám, 20–22. old.)

Dr. Balázs István

okl. erdőmérnök
vadgazdálkodási szakmérnök

Helyreigazító:

A 150 éves jubileumi emlékülésen dr. Oroszi Sándor „150 éves erdészeti múlt” címen tartott előadást.

EL, 2002. januári szám, 23. oldal